

Sammandrag ur gällande författningar och föreskrifter af hvad iagttagas bör...

27 B n Br.

1831
S. 100
J. 100
M. 100
S. 100

Sammandrag

ur

Gällande Författningar

och

Föreskrifter

af

Hvad iagttagas bör till förekommande af Uts-
rikes härjande Farsoters inträngande
i Riket.

Stockholm.

Tryckt hos Joh. Görberg, 1831.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

Kungl. bibl. foteket

0 0000 000034045

I n n e h å l l.

Inledning	sid. 5.
Om Lotsar och Kust-ortens Inwånare, som med lotsning sig besatta	" 6.
Om dem, som förrätta första Undersökningen af Sartygs Sundhetstillstånd	" 11.
Om Skeppare lider brist på Watten eller Proviant	" 16.
Om Skepp träffas af folk öfswergifwit i Sjön drifwande, huru förhållas bör	" 18.
Om hwad wid Strandningar bör iagttagas	" 18.
Om okänd, död Kropp fastas på land eller mistänkt Person sjuknar och dör, huru med Liket försares	" 21.
Om Skeppare och Resande, samt med dem ankommande Waror	" 22.
Om Quarantaines-Befälhafware	" 23.
Om Quarantaines-Uppsyningsmäns och Krono-Betjenings åliggande	" 26.
Om SjöTulls- och Bewaknings-Tullkam-mares besättning	" 28.
Frågor att framställa och beswara wid undersökning af Sartygs hälsotillstånd	" 29.
Förteckning å Smittbare Waror	" 31.
Utdrag ur Kongl. Quarantaines-Sörordningen	" 33.
Ordning wid Rökning af Skepps-Documenter och andra Papper	" 36.
Utdrag ur Kongl. Sundhets-Collegii Underrättelser till förekommande af Sarsoter och Smittosamma Sjukdomar	" 38.

Swerige, belägit i Norden under ett kallt lust-
streck, har lyckligtwis af Naturen blifwit gyn-
nadt att utrikes härjande Farsoter af Påstartad
natur icke af sig sjelfwe der uppkomma. Det
är således endast af Sweriges Utrikes Skepps-
fart, af KustOrtens Inwånares möjliga commu-
nication med förbifeglande, till andra Länder be-
stående Fartyg, eller af smittbare warors min-
dre försigtiga hämtning och införande öfwer grän-
sen, som en så olycklig Farsot kunde inom Fä-
derneslandet förshytas.

De anstalter, som, i grund af Quarantai-
nes-Författningarne, blifwit till farans afböjan-
de widtagne, äro följakteligen lämpade efter ord-
sakerne från hwilka den på nämnde sätt skulle
kunna inträffa. — Hwarje ifrån Utrikes ort kom-
mande Skeppare med Fartyg, hwar och en som
har gemenskap med förbifeglande, hwilkas hälso-
tillstånd är okänt, samt hwarje Främmande el-
ler annan Person, som oförpackad eller eljest för-
smittas medförande mistänkt, söker wid Kusten
sjelf eller med Waror inkomma, äro derföre fö-
remål för noggran uppmärksamhet och blifwa ge-
nast befordrade till de stränga straff, som bestäm-
mas i Quarantaines-Författningarne, i händelse
emot dem någon sig förbryter.

Till befordrande häraf äro i Rikets Sjö-
och Stapel-Städer Quarantaines-Befäl

hafware utnämnde, hwilka hwar i sitt district
 ega inseende öfwer Quarantaines-Författningar=
 nes behöriga werkställighet. — Under deras
 lydnad äro stälde: Quarantaines-Uppsyn=
 ningsmän, de der hwar i sin Ort skola upp=
 märksamt efterse och lemna Wederbörande un=
 derrättelse om hwad i sådane ämnen förefaller
 och emedlertid föranstalta om det som nödwän=
 digheten och försigtigheten genast påfordra; Skep=
 pare eller sådane, som i Sjötsienst wa=
 rit, hwilka skola förrätta första undersökningen
 af ankommande Skepps sundhets tillstånd, samt
 alla Lotsar, hwilka det egentligen tillhör och
 åligger att inlotsa inkommande Fartng. Äfwen
 är Krono- och Tull-betjeningen i KustOr=
 terne uppdragit att med uppmärksamhet så wäl
 i laga som olaga hamnar waka öfwer Quarant=
 taines-Författningarnes ändamål: hwarjemte Dy=
 fteri-Werkets Betjening blifwit anbefalld
 att med all noggranhet iagttaga påbuden försig=
 tighet då Fartng wid Rikets Kuster stranda;
 Och hafwa slutligen Bewärade Waktskopp
 blifwit förlagde och andre lämplige åtgärder skett
 å wigtigare ställen, der en mera sträng eftersyn
 ansetts nödwändig.

Om Lotsar och Kust-ortens Inwånare,
 som med lotsning sig befatta.

När Fartng anlända till Rikets kuster haf=
 wa de wanligen för shtning att erhålla Lots,
 för att med desß biträde lotsas antingen till en

nära belägen Sjö: eller Stapelstads Hamn dit de äro destinerade, eller ock till säker ankarplats förbi farliga Stränder, för att wid gynnande wind åter gå ut i öppna Sjön. — Det är då af wigt, när Pestartad sjukdom måste befaras, emedan icke blott Skeppets utan äfwen hela Fäderneslandets säkerhet derpå hufwudsakligen beror, att Lotsar med största flit och noggrannhet uppfylla sina pligter samt sorgfälligt fullgöra hwad Quarantaines-Befälhafwaren wid särskildte tillfällen dem anbefaller; Och som hwad Lots föreskrifwit är, bör äfwen iakttagas wid lika ansvar af Fiskare och andre, som med lotsning sig befatta; Skall hwar och en af Kust-Dragens Inwånare, som kan anlitas och tror sig skicklig att med Lotsning biträda anländande Fartyg, förut göra sig noga underrättad så wäl om Lotsar ålagde skyldigheter som äfwen om de straff och böter, till hwilka en Lots kan göra sig skyldig. Hwad härom är stadgad inhämtas närmare af 11 §. i Kongl. Maj:ts Nådiga Quarantaines-Förordning den 7 November 1806, samt af Kongl. Quarantaines-Commissionens Kungörelse den 20 October 1819, äfvensom Lotsande personer böra söka upplysning om hwad i hvarje District kan wara de wanliga Lotsarne särskildt anbefallt. Såsom allmänna reglor må här likwäl nämnas, att innan Lots går ut till Fartyg, som derom signalerar, bör, i händelse Quarantaines-Befälhafware, Uppsyningsman eller ock Militaire-postering finnes på stället, underrättelse till dem lemnas samt, i händelse den Lotsande icke är till Lots antagen, wederbörligt

tillstånd först begäras, och en Swart Flagg, jemte en Jerntång, hwilka på Quarantaines-Befälhafwarens föranstaltande böra å alla Lotsningsplatser finnas att tillgå, medtagas, innan Lots till stället sig begifwer. När Lots hunnit till Skeppet, får han icke gå om bord utan gör sig först underrättad hwarifrån Skeppet kommer. Inhämtas då att Fartyget anländer från smittadt eller mistänkt ställe, utan att medföra Quarantaines-Bewis från Christiansand eller Kånsö, eller ock, i fall Fartyget kommer från Ort eller Land, som icke äro såsom smittade eller mistänkte anförde, på vidare frågor skulle upplysas antingen att Fartyget anlupit smittadt eller mistänkt ställe, eller ock haft gemenenskap med så beskaffadt Skepp, eller haft eller har elak sjukdom inom Skeppet —, i alla dessa fall bör Lotsen, om Skepparen icke äger Swart Flagg, genast genom Jerntången å Lowarts-sidan öfwerlemnaden, med hwilken han sjelf är försedd och antyda Skepparen att den såsom signal på förtopp eller, om förtopp icke finnes, på stortopp hissa. Betalningen för Flaggan, som till warning bör sedermera wara ständigt hisad, (natetid sker signalen med hisad lysande lyckta) erlägges sedermera först wid Quarantaines-platsen. Det tillhör vidare Lotsen, som, efter hwad nyss är nämndt, då icke får sjelf gå om bord utan i stället wägleder Skeppet dymedelst att han med sin Båt går före eller på sidan af detsamma, att i händelse Skeppet omkring Wästra kusten finnes och sådan Wind blåser, använda all sit att lotsa Fartyget till Kånsö hamn; eller,

om det ej ske kan, till Ankarplatsen Wingasund, Riswessjord eller Stora Kalfsund, för att å förstnämnde ställe Quarantaine undergå. — Men ser Lotsen för Wind, som då blåser, sig icke i tillfälle att föra Fartyget till nämnde ställen, skall han tillsäga Skepparen att till sjö återgå och under krykning afwagta bättre läglighet att ditkomma eller också att söka Christiansand. — Är åter Skeppet i nöd må Lots bringa det till yttersta ankarfattning, så att det kan med första gynnande Wind utgå; men om mistänkt skepp redan kommit nära till eller inom Drefsund bör sådant Skepp till yttersta ankarplats i hamn eller på redd lotsas och läggas på rymligt och från andra Skepp affskildt ställe, samt om Fästning, Batteri, Wakt skepp eller Militairespostering der finnes, under deras tillsyn, dock på tillbörligt afstånd för Ankar, och afbidar derstädes Skepparen wederbörande Quarantaines-Befälhafwandes befallning huru med Skeppet widare förhållas skall. — På de afwiste Skeppen böra Quarantaines-Uppsyningsmännen, Lotsar och Kusternes Inbyggare hafwa nogaste uppmärksamhet och deröfwer waka att de icke någorstädes må sätta Folk eller Waror i Land, samt genast, då de nalkas kusten, derom underrätta närmaste Quarantaines-Befälhafware eller Krono-Verjent på det, till afböjande af Landning, Wakt om så nödigt pröfwas må blifwa utstald; och om sådan Skeppare, Besättning eller Passagerare söker landning med wåld werkställa, må den med magt afwärijas och blifwer någon af de personer, som sådan wåldsamt landstigning försöka, derwid

dödad, ligger han ogild. Med liket iagttages då den försigtighet som här skall vidare nämnas om okänd död kropp, som från strandadt Skepp eller på annat sätt kastas i Land; men om åter Skepp icke kan hålla sjön, så kommer med Skepp och Last så att förfaras, som wid dylike omständigheter i afseende på strandadt Skepp och dess beskaffenhet här nedan närmare bestämmes. På Skepp, hwilket efter skedde frågor, Lots anser hwarken smittadt eller mistänkt, och hwilket är destineradt till nära belägen Sjö- eller Stapelstads hamn, må Lots om bord gå och han tillser då att Nationens flagg blir hisad. — Det må äfwen wara Lots i nödsfall tillåtit att gå om bord å mistänkt Fartyg, nämligen i fall Lots icke tror sig med annat willkor kunna Skeppet inlotsa. Men under den tid Lots wistas om bord, skall han wid lika answar, som för Skepparen i Författningarne utsatt är, waka deröfwer att anbefald Signal hålles hisad, och att Skepparen iagttager hwad QuarantainesFörfattningarne påbjuda; och sedan Lots om bord gått, ehwad han finner Skeppet mistänkt eller icke, skall han derstädes owillkorligen förblifwa till dess Quarantaines-Commissionen eller Quarantaines-Befälhafwaren gifwer honom tillstånd att det lemna. För inlotsningen på ingående njuter Lots dubbla enskilda Lotspenningar, antingen den då sker å Båt, eller om bord på de Fartyg, som komma från smittade eller mistänkte Orter, eller sådane som äro Quarantaine underkastade, äfwen som Lots skall för hwar dag han å Skeppet qwarblifwer njuta kost och dagtractamente i

arswode; men dese afgifter får Lots icke genast mottaga, utan de skola wid Quarantaines-platsen aflemnas för att sedermera tillställas honom renade. Skulle åter Lots af främmande Nations till Utrikes Det bestämde Fartyg, om hwars hälsotillstånd han icke kan göra sig förwisad, blifwa uppdragen lotsning längre eller kortare wäg, bör han undwika att gå om bord, och den betalning, som honom för biträdet lemnas, skall han icke med händerne utan genom Jerntången på lowart-sidan mottaga, sedan penningarne förut blifwit af Skepparen eller desz Folk om de äro af någon metall uti watten lagde och twättade, och om de bestå af sedlar i Uttika doppade. Och innan sedlarne sedermera widröras eller få utgifwas, skola de uti en Blecklåda, hwarmed Quarantaines-Uppsynningsmannen, efter hwad här längre fram skall nämnas, bör vara försedd, med Jerntång inläggas för att undergå rökning. Slutligen bör ock Lotsen, när han från Lotsning återkommit, lemna närmaste Quarantaines-Befälhafware eller Uppsynningsman underrättelse såwäl om Fartyget, desz Besättning och helso-tillstånd, som äfwen om Lotsens egit förhållande, så att de åtgärder, som omständigheterna fordra, må sedermera af dem widtagas.

Om dem, som förrätta första Undersökningen af Fartygs sundhets-tillstånd.

När nu Skepp, genom egen åtgärd, eller genom biträde af Lots ankommit till Swenssk redd eller ankrat i hamn, skall första undersökningen

af Skeppets sundhets-tillstånd ske antingen af Besälhafware på Wakt skepp eller af de personer hwilka Quarantaines-Besälhafware dertill i hwarje Sjö- och Stapelstad utsedt och förordnad bland Skeppare eller sådane, som warit i sjötienst. För Besälhafware å Wakt skepp är genom särskildt utfärdade Instruktioner förordnadt hwad dem wid dylika tillfällen åligger. De personer åter, som äro antagne af Quarantaines-Besälhafware, skola i följd af Försattningarne ställa sig följande föreskrifter till efter rättelse.

Genom Quarantaines-Besälhafwarens förorg äro dese personer försedde såwål med nödige Båtar och Roddare till dem, samt Swenske Flaggor, hwilka alltid, när de till Skeppen utgå, skola medföras, som äfwen med en Låda af Bleck eller Jern, 9 tum lång, 6 bred och 4 a 5 tum djup med låck, hake och en liten Jernkedja, hwarwid ett snöre kan fästas. — Efter Fartygs ankomst till redd eller ankring i hamn böra dese personer genast begifwa sig till Fartyget för att taga kunnskap om des helso-tillstånd och derwid först fästa uppmärksamhet å hwad Flagg Fartyget förer.

Har nu Skepparen signalerat med National-Flagg så böra de genom frågor såwål till Skeppare som Besättning och om bord warande Lots, och sedermera genom granskning af Skepps-Documenter göra sig underrättade om Skeppet är från mistankar fritt; Och om det befinnes så wara, må de gifwa Skepparen tillstånd att gå

i land; dock bör Skepparen förfoga sig genast till Quarantaines-Befälhafwaren på stället och sine Documenter medbringa, på det dessa måtte blifwa ytterligare genomsedde, hwarefter och om intet wid dem är att anmärka, skriftelig tillåtelse till fri gemenskap för Skeppet, af Quarantaines-Befälhafwaren utfärdas.

Men om Fartyget, ehuru från mistankar att medföra smitta af Pestartad sjukdom fritt, likwäl har Quarantaine å ordentligen inrättadt Quarantainsställe, så till Skepp som till Last, undergått, och derpå bewis medför, samt sedermera icke anlupit smittad eller mistänkt Ort, ej eller genom gemenskap med smittade eller mistänkte Skepp sig för smitta utsatt eller sjuke eller döde om bord haft eller har, så skall, detta oagadt, landning af Folk eller Waror icke tillåtas, förr än Warornes Sundhets-Pas och Quarantaines-Bewiset blifwit Skepparen affordrade, med här nedan omnämnd försigtighet mottagne, Quarantaines-Befälhafwarens granskning underkastade och Han landningen skrifteligen bifallit.

Remnar återigen Skepparen wid första undersökningen sådane swar, som gifwa minsta anledning till mistankar, hwilket genast bör hos Quarantaines-Befälhafwaren anmälas och i hwilket fall Documenterna äfwenledes, på sätt här nedan uppgifwes, skola emottagas, eller uppstå mistankar wid den granskning af Documenterne, eller det förhör Quarantaines-Befälhafwaren med Skepparen anställer, då skall Quarantaines-Befälhafwaren med Skeppet försara ef-

ter de Reglor, som Kongl. Quarantaines-Förordningen den 7 November 1806 innehåller, och om han så nödigt finner, Fartyget till Quarantainesplats afwisa.

Har deremot ankommen Skeppare hisat Swart Flagg eller är det eljest bekant att Skeppet misstänkt är, så skola de Personer, som första undersökningen verkställa, med deras Båt, hwilken derest Fästning, Batteri eller WaktSkepp ej nära äro, bör åtföljas af en bewärad Båt, som qwarblifwer för att bewaka Skeppet, tills det blifwit under Quarantain staldt, lägga sig lo-
wart om detsamma, uppkalla alla om bord warande Personer på däck och i deras närwaro noga efterfråga alla de omständigheter, som göra Skeppet misstänkt, hwarester ästwen Lotsen, i fall sådan om bord är, förhöres om hwad han sedan sin ankomst på Skeppet må hafwa erfarit om desz tillstånd. De swar Skepparen härpå gifwer, skola antecknas och för honom uppläsas med åtvarning att ingenting dölja eller utelemna, hwaruppå Skepps-Documenterne honom affordras, nemligen Folks- och Sundhets-Pasen, samt Manifestet och Connoissementer jemte förteckning på de waror, samt död mans klädespersedlar och annan qwarlåtenskap, som på Skeppet må finnas, men tilläswenthyrs å Manifestet och Connoissementer ej blifwit upptagne.

Dermed skall sålunda tillgå, att Skepparen i Uttika wäl doppar och genomblöter papperen uti förut omnämnde Blecklådan, som honom med nödig försigtighet tillställes, binder ett tillräckligen långt snöre wid Jernkedjan och nedfän-

fer lådan så djupt i sjön att hela kedjan och en del af snöret äro under watten; och skola de, som i Båten äro, draga lådan till sig med tång och afklippa snöret inwid kedjan, fränskiljande sedermera noga, dock ej med händerne, de qwar-sittande ändarne.

Med de erhållne swaren och Blecklådan, dock utan att denna öppnas, begifwa sig nu de personer, som undersökningen förrättat, till Quarantaines-Befälhafswaren, som inhändigat swaren, samt ur Lådan med tång uttager Documenterne, doppar dem uti Uttika och så röker dem; Quarantaines-Befälhafswaren sänder Documenterne ofördröjeligen till Quarantaines-Commissionen, som sammanträder derpå genast, granskar frågor, swar och Documenter, och bestämmer huruwida erhållen upplysning är tillräcklig eller ny Undersökning bör ske eller Skeppare bör i land komma för att ytterligare blifwa förhörd; och iakttages sedan hwad om Skeppets behandling widare förordnas.

Wid förnödenheters aflemnande till mistänkte Skepp iakttages att de upphifas med talja från Båten, som då håller sig på 2 alnars afstånd från Skeppet å lowarts sidan, och är wid hårdt straff hwar en förbudit att derwid från det mistänkta Skeppet mottaga någon slags wara af hwad namn eller under hwad förewändning som hälst, ej eller betalning för aflemnade förnödenheter; börande för dem betalningen wid Quarantaines-tidens slut till Quarantaines-Commissionen eller Befälhafswaren aflemnas.

Om så händer att Fartyg, hwars hälsotillstånd är okänt, kommer till redd, aflägsen från närmaste Sjö- och Stapelstads hamn, der de bo, som äro till första Undersökningens anställande förordnade, böra Kustens Inwånare icke nålkas Skeppet, utan i stället om dess ankomst underrätta närmaste KronoBetjent eller Quarantaines-Uppsynningsman, som det då tillhör att bland Kustens Inwånare utse de Personer, hwilka kunna vara de skickligaste och säkraste att till Fartyget utsända och hwilka då förses med en sådan Blecklåda, som förut är nämndt, samt en Båt, tillräckligt bemannad, för att i den ordning och med den försigtighet, som nyss är uppgifwen, framställa nödige frågor om Skeppets Sundhets-tillstånd samt afhämta Fartygets Documenter, hwilka af Skepparen i Uttika blötte och i Blecklådan inlagde, utan att den öppnas, öfwerlemnas till Quarantaines-Uppsynningsmannen eller KronoBetjent, genom hwilkas försorg Lådan sedermera insändes till Quarantaines-Befälhafwaren, som sin pligt likmätigt vidare om Fartyget förordnar.

Om Skeppare lider brist på Watten eller Prowiant.

Lider Skeppare brist på watten eller prowiant, och nödgas söka land för att sig dermed förse, bör han efter de omständigheter hwaruti han sig befinner, om Skeppet är från mistänkar att medföra smitta af Pestartad sjukdom fritt, genom hisande af sin Nations Flagg, men om Skeppet bör som mistänkt anses, genom hisan-

de af swart flagg, tillkalla Lots, eller om den ej finnes, någon af Kustens Inwånare.

Har nu Skepparen gifwit signal med sin Nations Flagg, och will med föreskrifwen försigtighet sine SkeppsDocumenter aflemna, skall han, sedan dese till närmaste Uppsynningsman blifwit befordrade och om af Documenterne inhämtas det ingen fara af Skeppet är att befrugta, erhålla tillstånd att i land gå och sjelf anskaffa hwad honom brister.

Har Skepparen deremot signalerat med Swart Flagg eller finnes Skeppet, wid granskningen af SkeppsDocumenterne, på något sätt mistänkt, så skall Skepparen för Lotsen eller den Person han anropat uppgifwa sina behof och med den ena eller andra om deras anskaffande betinga. Dese föras då till Stranden, hwarest han må dem afhämta, men i närvaro af någon tillkallad Uppsynningsman, som efterser, att ingen nalkas Båt eller Folk än mindre med dem någon slags gemenskap har.

De Penningar, som Skeppare i betalning gifwer, skola, om de äro af någon metall, af honom eller hans Folk läggas uti watten och af dem twättas, men om de bestå af sedlar, skola de doppas uti Urtika.

Först då Båt och Folk afgått är det tillåtit att Penningarne afhämta, men Sedlarne böra då med tång fattas och uti Uppsynningsmannens Blecklåda inläggas för att undergå rökning innan de utgifwas.

Om Skepp träffas af Folt öfvergifwit i Sjön drifwande, huru förhållas bör.

Träffas Skepp af Folt öfvergifwit i Sjön drifwande, må wäl detsamma till något affskildt ställe, hwarest det i säkerhet ligga kan, inbogs-
 ras, men det är hwar och en, äfwen Dykeriets
 Betjening wid hårdt straff förbudt, att derå om
 bord gå och derutur waror taga, utan skall, så
 wäl då Skeppet inbragdt blifwit, som då dylikt
 Skepp på strand wräkes, alla besök derpå noga
 afhållas och Wakt deromkring sättas samt we-
 derbörande Quarantaines-Befälhafware och Upp-
 slyningsman om händelsen kunnskap genast medde-
 las, på det de måtte kunna begifwa sig till stäl-
 let och förordna hwad med Skepp och Last efter
 sig företeende omständigheter, företagas bör. In-
 drifwes löst gods eller blifwer på stranden upp-
 kastadt, utan att man wet hwarifrån det kommer,
 må det icke widröras förr än Wederbörande sig
 derom yttrat, som ofwansagdt är.

Om hwad wid strandningar bör iagttagas.

Strandar Skepp och räddas derifrån Folt
 eller eljest i land kommer, skola Innebyggarne
 på eller omkring stället, der händelsen förefaller,
 genom närmaste Uppslyningsman eller Krono-Be-
 tjent genast befordra underrättelse derom till or-
 tens Quarantaines-Befälhafware, och intill des
 förefrist ankommer, huru förhållas bör, icke
 besöka Skeppet, eller derifrån i land flytande
 waror widröra, eller med de personer, som råd-

dade blifwit eller wid räddningen behjelplice warit, någon gemenskap hafwa utan hänwisa dem till något tomt och från andra skildt hus, samt lägga hwad de kunna behöfwa af mat eller kläder på något afstånd derifrån så att de det sjelfwe få afhämta.

Finnes nu wid den undersökning Quarantaines-Befälhafwaren sjelf eller genom pålitelig Man anställer, att det strandade Skeppet är smittadt eller från smittad Ort, samt så beskafadt, att enligt 16 §. i Kongl. Quarantaines-Förordningen des Last bör till rening lösas, så skall Skeppet, så framt det återigen blifwit flott och sjön hålla kan, till Känson eller annan Quarantaines-plats förwiskas; men om Skeppet icke sjön hålla kan, då med Last och allt genast förbrännas, hwilket äfwen bör ske med alla de waror, som derifrån i land drifwit, och om dese icke kunna antändas, så kastas eller försänkas de uti sjön på tillräckligt djup.

Ur deremot Skeppet i de omständigheter 15 §. af Kongl. Quarantaines-Förordningen upptager, så att des Last icke för rening behöfwer lösas och uti Waru-Magaziner på Känso för detta ändamål införas, kan bergning af Waror derifrån under nogaste tillsyn ske, med willkor, att Besättningen, om möjligt är, den ensam verkställer och att Skeppet wäl rökes före lösningens början och mellan hwarje afhämtning. De från Skeppet sålunda förde eller derifrån i Land drifne Waror skola, om de smittbare äro, i hafwet nedsänkas och der en wis föreskrifwen tid förblifwa, innan de öppnas, åtskiljas och wä-

dras, men om de icke äro smittbare och uti fat, tunnor, lådor eller dylikt inneslutne, från dese omslag affkiljas och sedermera läggas några dagar på stranden under bewakning. Under allt detta, så Warorne icke med blotta händerne handteras, utan böra dese med smorda handskar wara beklädde, eller skola ännu häldre och så widt det sig göra låter, tjenlige instrumenter ensamt nyttjas. — De som wid Warornes lösning eller handterande behjelpelige äro skola hålla lika lång quarantaine med Skepps-Manskapet.

Beträffande deremot Besättningen och andre Personer från strandade, mistänkte eller smittade Skepp, så skola både dese och de Personer, som uti deras räddning må hafwa deltagit, hållas affkiljde från gemenskap med andre, aftaga sina kläder, uti watten doppa samt till torkning och wädning upphänga dem, twätta sig öfwer hela kroppen, förses med rena kläder och dem påtaga, hänwisas till något affkiljdt obebodt hus, som på afstånd med Wakt omgifsas, derstädes i Quarantaine förblifwa den tid Quarantaines-Befälhafwaren efter härwid förekomne omständigheter föreskrifwer och derunder på det sätt sine förnödenheter erhålla, att de samma läggas på något wist ställe ett stycke från huset, der de sjelfwe få dem afhenta.

Förgås Skepp uti öppna sjön och om bord warande Personer sig i Båt eller på Wraf derifrån berga, skall med dem och de Waror, som medföras, då de landa, enahanda försigtighet iagttagas.

Är någon sjuk af dem, som från strandade, mistänkte eller smittade Skepp i land kommit, eller sjuknar någon af dem, som räddats, blifwe då närmaste Läkare tillkallad, och om han sjukdomen för Pestartadt smittande förklarar, skall den sjuke, genom Wederbörandes försorg, från alla, äfwen från sine kamrater, genast affkiljas och uti enskildt och noga bewakadt hus skötas och förplägas med den försigtighet Quarantaines-Reglementet af den 19 November 1807 i dylike fall föreskrifwer; hwarefter, om han tillfrisknar, Quarantaines-Befälhafwaren bestämmer den Quarantaine han hålla bör, samt huru huset reznas skall.

Om okänd död Kropp Kastas på land, eller mistänkt Person sjuknar och dör, huru med Liket förfares.

Kastas okänd död Kropp på land från strandadt Skepp, eller utan att man wet hwarifrån den kommit, eller blifwer någon dödad wid försök, att antingen bryta Quarantaine eller att med wåld werkställa otillåten landstigning, eller dör någon, som från sådant strandadt eller förgångit mistänkt Skepp sjuk i land kommit eller sjuknat innan ålagd Quarantaine tillända gått, och minsta anledning är att förmoda det sjukdomen farlig varit, bör Liket i närvaro af någon pålitelig Person, som wederbörande dertill utse, genast med de kläder, det på sig hafwer, begrafwas uti en ej långt ifrån detsamma uppgräfd, minst 3 alnar djup grop, skolande detta sålunda

werkställas, att den döda kroppen, medelst krokar, fästade på långa stänger, fortskaffas till och uti grafwen, hwarwid de Personer, som det göra och hwilka ej få wara till antalet flera än högst nödigt är, böra sig i lowart hålla, äfwen under det de nedskyfva mullen.

Deze personer skola, sedan begrafning för sig gått, aflägga de kläder de derunder burit samt dem i watten doppa och till wädning upphänga. De skola också, innan nya påklädas, twätta sig öfwer hela kroppen med Uttika eller Hafs-watten. Sedermera ålägger dem Quarantaines-Befälhafwaren wisa dagars Quarantaine och föreskrifwer, då den slutad är, huruledes med rening af huset, der de inneslutne varit, samt med husgeråd och kläder förhållas skall. Alla kläder deremot, på hwilka den döde legat eller finnas i rummet, der han dödt, skola utdragas och förbrännas, hwarefter huset hålles tillspärradt tills det behörigen blifwer renadt och Wederbörande gifwit tillstånd att det må nyttjas.

Om Skeppare och Resande, samt med dem ankommande Waror.

Skeppare å Fartyg ställe sig till esterrätelse så wäl hwad 6, 7 och 8 §§. af Kongl. Quarantaines-Förordningen föreskrifwer som äfwen de särskildte Instruktioner, hwilka af Quarantaines-Commissionen genom Befälhafware eller Uppsynningsmän meddelas och ega sammanhang med eller äro lämpade efter de till Pest-

artade sjukdomars förekommande å Rikets kuster och i des Sjöhamnar gifne förefkrifter.

Hwad angår Resande och Waror, som ankomma till Rikets gräns på de tider fara för Utrikes gängse Pestartade sjukdomar lungjord är; så skola Befälhafware för Posteringar, der sådane finnas, samt Tull-Betjente, Gränse-Ridare och Krono-Betjente neqa tillse, att ingen Person, som sjöledes anländer, får uti Riket inslipa med mindre han förmår styrka det han antingen ditkommit från obesmittad Ort och icke mistänkt Land, eller i annan händelse att både han sjelf och de saker han medför undergått behörig Quarantaine; warandes det de Resande derjemte allwarligen förbudit att på biwägar söka öfwerfara gränsen, så kært dem är, att ej blifwa hältade och återförde.

Om Quarantaines-Befälhafware.

Sådane äro i allmänhet de försigtighetsmått, hwila wid olika tillfällen böra iagttagas, då Fartyg med Laster samt Besättningar och Passagerare å dem, eller Resande smittade eller mistänkte, komma till Rikets kuster och af des Inwånare kunna anträffas. På det werkställigheten af hwad Quarantaines-Författningarne här om påbjuda genast utan hinder må ega rum, tillhör det Quarantaines-Befälhafware, utom hwad dem, såsom förut är nämndt, åligger, ombesörja och tillse, att tillräckligt antal Jern- eller Blecklådor, Jerntänger och Swarta Flaggor må wara uti deras Districter att tillgå så wäl för dem,

som förrätta första Undersökningen af Kommande Fartygs hälso-tillstånd, för Quarantaines-Uppsyningsmän och för Lotsar, som ock å sådana ställen, der förbiseglande wanligen söka eller mottaga gemenskap med Kustens Inwånare eller Strandningar pläga inträffa. Äfwen skola Quarantaines-Befälhafware föranstalta att förenämnde persedlar, samt tjenlige Instrumenter för att å misstänkte Skepp fatta, öppna och wända waror, hwilka ej få med händerne widröras, så ock Uttika tillika med Rökning-Materialer och tryckta underrättelser om deras användande, och derjente Exemplar af Kongl. Quarantaines-Förordningen må uti hwarje Sjö- och Stapelstad finnas till sådant förråd, att utom hwad derom kan ersördras på stället för Lotsar, Uppsyningsmän och dem, som skola bewakning handhafwa, äfwen Skeppare emot betalning kunna deraf bekomma.

De härtill förefallande kostnader bestridas af Städernes enskildta medel, hwaremot skall såsom ersättning erläggas, för hwarje hemkommande Fartyg, som blir föremål för Quarantaines-Befälhafwarens undersökning, Fartyget må wara för misstankar att medföra smitta fritt eller icke, till följe af sista mom. af 14 Art. i Kongl. Quarantaines-Reglementet den 19 November 1807, Fyra skillingar per Läst samt desutom för practican eller tillåtelsen till fri gemenskap 2 R:dr allt Banco.

Quarantaines-Befälhafware, anförtrorde att inom sine Districter, i Konungens Befallningshafwandes fränwaro, föra och innehafwa Quarantaines-Besälet, samt besörja hwad i dessa äm-

nen Författningarne bjuda och till deras besättning höra kan, ega derföre rättighet till den ålydnad af de under dem stälde Personer och det biträde af Krono- och Tull-Betjeningen, att inom Districtet nödig förening och samband för Quarantaines-Författningarnes ändamål må finnas samt föreskrifne åtgärder skyndsam och försigtigt i hwarje fall widtagas. Quarantaines-Befälhafware ega för öfrigt under sin tillsyn de ställen, som Konungens Befallningshafwande låta i hwarje tillåten hamn utse, der bref och documenter från ankomne Skepp kunna renas och röflas, och der Skeppare, när Quarantaines-Befälhafwaren så nödigt finner, kan från Ortens Inwånare affskild, landa och förhöras, samt äfwen de derstädes utsedde enstaka och aflägsne hus, hwilka, när så fordras, kunna utrymmas och nyttjas för att innesluta Personer, som på något sätt sig för smitta utsatt och följaktligen böra Quarantaine undergå.

Som 27 §. i Kongl. Quarantaines-Förordningen stadgar, att under den tid densamma gäller, alla de Skepp och Farkostar, som ifrån Rikets Westra kust passera Dresund och anlända till Inrikes Orter wid Östersjön, skola wara försedde med SundhetsPass från Quarantaines-Befälhafwaren i Orten, derifrån Fartug och Farkost gått, så framt dem tillåtas skall, att till destinerad ort wid Östersjön inlöpa; så böra dese föreskrifter icke blott noga efterleswas, utan äfwen dylige Fartug wid framkomsten underkastas nödig granskning, huruwida i Sundet eller under resan de egt communication med främmande

Skepp och af dem möjligen mottagit Waror af den egenkap, att de kunna för smitta mistänkas.

Om Quarantaines-Uppsyningsmäns och Krono-Betjeningens åligganden.

De längs efter kusten och bland deß Inbyggare utsedde och förordnade Personer till Quarantaines-Uppsyningsmän ega egentligen befattning att lemna wederbörande skyndsamt under rättelse om hwad i dese ämnen på Landet uti deras districter förefaller, samt att, intill deß vidare föreskrifter ankomma, iagttaga hwad nödigt finnes; och äro dese Uppsyningsmän derföre försedde med så beskaffade Jern- eller Blecklådor, som här förut blifwit beskrifne. På deras rådhighet och pålitlighet ankommer, i synnerhet wid tillfällen af strandningar eller när mistänkte Skepp nalkas, eller när sjuke eller döde komma till land, att sådana försigtighetsmått i öfwerensstämmelse med Quarantaines-Författningarne genast widtagas, så att Kustens Inwånare hwarken af nyfikenhet eller benägenhet till winst må förledas att nalkas stället der Fartyget ligger eller Warorne och det mistänkta Folket landat, utan att deremot Skeppets sundhets-tillstånd med försigtighet och i här förut uppgifwen ordning först undersökes, samt Fartygets Documenter inlagde i Bleck- eller Jernlådan blifwa till Quarantaines-Befälhafwaren insände samt att nödigt och aflägsset härberge för de anlände emedlertid bestyres, och hör, i händelse af Quarantaines-Befälhafwares sjukdom eller annat laga förfall, hwarigenom han hindras att straxt om Fartygets,

Warornes och Besättningens behandling förordna, Quarantaines-Uppsyningsmannen wara beredd, att nödige föreskrifter i hans ställe meddela, samt således för inträffande händelser göra sig kunnig om allt hwad till Quarantaines-anstalterne hörer och huru de skola för hwarje särskildt fall i werket sättas.

Hwad sålunda är Quarantaines-Uppsyningsman ålagdt, eger i allmänhet Krono-Be-tjeningen äfwen att besörja å ställen der Uppsyningsmän icke finnas utnämnde. Äfwenledes böra Krono-Be-tjente, isynnerhet på de ställen, som ligga Kusten nära, wara uppmärksamme på alla ankomne Främmande Personer, framför allt Sjömän, och dem, så framt de oförpassade äro eller eljest kunna misstänkas för smittas medförande, samt deras medhafwande saker genast, dock med behörig försigtighet, antingen öfwer gränsen återföra, eller uti afskildt hus under bewakning ställa, intill des Konungens Befallningshafwande i Orten uppå förfrågan sig yttrat, huru vidare förhållas skall.

Så skola ock Landets Inbyggare i allmänhet, i synnerhet de, som bo wid Rikets kust, noga taga sig till wara för att hysa okände och oförpassade Personer, eller klädespersedlar eller waror af dem emottaga eller köpa, utan genast hos närmaste Krono-Be-tjent angifwa då de sådane träffa eller om deras wistande på Orten kunskap få.

Alla misstänkte på ena eller andra sättet med Resande från smittad Ort uti Riket inkomne Waror, skola, ehwarest de träffas, genast

och utan att widröras, under tillsyn af närmaste Krono-Betjent, förbrännas.

SjöTulls- och Bewaknings-Tullkammars Befattning.

På SjöTulls- och Bewaknings-Tullkam-
mars i Sjö- och Stapel-Städerne samt under-
lydande Betjenings tillsyn och wård ligger, att
intet Skepp eller Farkost må, under den tid
Quarantaines-Författningarne äro i verkställig-
het, inlöpa eller inclareras förr än des Sund-
hets-tillstånd är undersökt och af wederbörande
Besälhafware erkändt. Tullkamrarne skola oc
hafwa noga uppsigt deröfwer, att på Skepp, som
till Utrikes Orter utgå, de här förut omnäm-
nde persedlar, nemligen Swart Flagg, Bleck-
eller Jernlåda, Instrumenter till Warors hand-
terande samt Rökings-Materialier och Underrät-
telser om deras bruk finnas om bord; och så Far-
tygen icke förr utelaras, än befunnen brist upp-
fyld är. Afwen böra Tull-Betjente, isynnerhet
Strandridare, wara noggrant uppmärksamme, att
Allmogen icke beger sig till ankommande okända
Fartyg och att de i Quarantaines-Författningar-
ne påbudne mått och steg blifwa wid hwarje till-
fälle af Kustboerne iagttagne.

Frågor

att framställa wid Undersökning af Fartygs Hälso-
tillstånd, och hwilka Skepparen åtwarnas att
sannfärdigt, under Eds pligt, beswara.

1. Hwad är Skeppets namn?
2. Hwad är Skepparens?
3. Hwarifrån kommer Skeppet?
4. Hwilka Städer har Skepparen under resan
anlupit?
5. På hwilken Ort eller i hwilka Städer har
Skepparen intagit Laddning, och hwilken
Laddning på hwarje ställe?
6. Har Skepparen Sundhets-Pass eller icke?
7. Har Skepparen någonstädes legat i Qua-
rantaine, i sådant fall hwarest, wid hwad
tid, och huru länge?
8. Om Skeppet på Resan haft eller wid an-
komsten har någon sjuk eller död om
bord, och i sådant fall, hwilken sjukdom
personen haft eller har, så widt Skeppa-
ren kunnat utröna?
9. Om Skeppet på Resan haft gemenskap med
annat Fartyg på sådant sätt, att Folk,
Gods, Bref eller Paketer äro komne från
det ena Fartyget till det andra?

10. Af hwilket Fartyg i sådant fall, samt hwarest och när Folket eller nämnde saker äro mottagne?
11. Om Kryfsare kommit om bord å Skeppet under Resan, till hwilken Nation dese hört, samt hwarest och när detta Besök skett?
12. Till hwilken Ort är Skeppet destineradt?
13. Hwarest är Skeppet hemma?
14. Huru stort är Besättningens antal?
15. Äro några Passagerare om bord, hwarest äro de mottagne, och hwarest skola de Fartyget lemna?
16. Finnas lefwande eller uppstoppade Foglar eller Djur om bord?
17. Finnes der dödd Mans kläder eller andra des tillhörigheter?
18. Finnes der andre Waror, än de å Connoisementet upptagne?

(Anstalt skall fogas, att dese frågor blifwa på flere språk Quarantaines-Beskrifsware tillskäldte.)

Förtefning

å smittbare Waror, hwarmed förstås sådane, som lätt till sig taga och länge qwarhålla Pest- artade Febrars smittande ämne och derföre, ehuru förda lång wäg och äfwen efter lång tid kunna, då man widrör eller på närmare håll och i lä nalkas dem, meddela sjukdomen.

Ull,	Täckten,
Hår,	Mattor,
Tagel,	Nät,
Bomull,	Sicktar,
Silke,	Papper och följaktligen
Lin,	Böcker,
Kampa,	Rep,
Blår,	Otjåradt Tågwirke,
Borst, samt dermed	Lumpor.
beklädde Ieswande	Påls och Soderwerk,
Djur,	Läder och Beredda
Sjåder och Dun,	Skinn af alla slag,
Ieswande Säglar,	Pergament,
Sudar och Skinn,	af Salm slätade saker,
samt alle hwar af	Upptrådde Perlor,
dese ämnen förfärdi-	Guld och Silfwer
gadt är, eller hwar-	tråd,
uti dese ämnen ingå,	Frugter af alla slag,
således:	Sjö-Swamp,
Tyger af allahanda slag,	Snöste,
Hattar,	Horn och Ben,
Siltar,	Cochenill,

Raspadt Särgråd.	Zusgeråd,
Medailler och	Werktyg och dyligt,
Mynt af alla slag,	af hwad ämne de än
samt allehanda brukas	må wara försärdigade.
de Persedlar, såsom	

Blandningar af smittbare och icke smittbare Waror anses och behandlas såsom smittbare.

Icke smittbare Waror anses för smittbare, i fall deras Omslag består af ett smittbart ämne, intill dess detsamma blifwit från dem affskildt.

Utdrag ur Kongl. Quarantaines-Förordningen den 7 November 1806, af stadgade påföljder för förbrytelser.

§. II.

Lots är tillåtit, när han icke under annat villkor kan inlotsa mistänkt Fartyg, att om bord gå; men gör han det af lätt sinnighet eller för att slipa tjenstgöring, pligte med Åtta dagars fängelse wid watten och bröd. — Samma Lag ware om Lots och hans Drängar flere om bord gå, än den, som inlotsningen skall besörja.

§. II.

Lemnar Lots Fartyg, på hwilket han om bord gått, innan Quarantaines-Befälhafware der-till tillstånd gifwit, pligte om Fartyget icke är mistänkt Tio R:dr, men om det är smittadt eller mistänkt, anses han efter 8 §. lika straffskyldig med Skeppare, som med Landets Inbyggare oloflig communication hafwer.

§. II.

Uragtlåter Lots, då han är om bord, att waka öfwer att anbefalld Signal är hisad, och att underrätta Skeppare om hwad honom åligger, eller förtiger Lots wid undersökning af Skepp, hwarå han är eller varit, något som Skeppets sundhets-tillstånd upplysa kan, widkännes det ansvar, hwartill de i Quarantaines-Författningen faststälde grunder föranleda.

§. 11.

Inlotsfar med wett och wilja Lots till Känso Fartyg, som för mistankar är fritt, pligte, om intet Skepp der förut ligger, Etthundrade Riksdaler, men om något med Swart Flagg eller Lyfande Lyckta der finnes, Twåhundrade R:dr, och blifwer det inlotsfede Fartyget smittadt, straffes Lots med Sexton dagars fängelse wid Watten och Bröd och Tio års arbete på Fästning.

§. 11.

Swad i denna §. Lots föreskrifwit är, bör äfwen iagttagas wid lika ansvar af Fiskare och andre, som Lotsning sig åtaga.

§. 7.

Skeppare, hwars Fartyg är för mistankar att medföra smitta af Pestartad sjukdom fritt, ware wid Etthundrade Riksdalers böter förbuden att med Landets Inbyggare, Lots undantagen, hafwa gemenskap och att något, ware sig Folk eller Waror, från Skeppet afföra eller afföra låta, innan undersökning om hans hälso-tillstånd skett och han till fri och obehindrad gemenskap Wederbörandes skriftliga tillstånd erhållit.

§. 8.

Skeppare å mistänkt Fartyg skall afhålla sig och sitt Skepp från all communication med Landets Inbyggare, så att han icke låter någon om bord komma och åter gå bort igen, eller Personer eller Waror i land sätta eller till annat

Skepp afföra, eller Waror till någon aflemna; felar han häremot eller går Fiskare, som ej Lotsar, eller annan Person om bord, straffes ändå att ingen skada derigenom händt, om Skeppet kommer från blott mistänkt Ort, med Twåhundra Riksdalers böter, men om Skeppet från smittad Ort anländer, med Femhundra Riksdalers böter, hwilket answar är ytterligare skärpt genom Kongl. Förordn. den 12 Jan. 1820 till 16 dagars fängelse wid watten och bröd, samt arbete å Fästning 4 till 10 år, men om följderna farlige warit, så att smitta blifwit genom förbrytelsen meddelad, skall den häruti brottslige, ehwad Skeppet kommer från smittad eller mistänkt Ort, mista lifwet. — Om åter Skeppet weterligen smittadt är, så skall, utan asseende på Orten hwarifrån Skeppet kommit, samt följderna, om de farlige warit eller icke, den sig i förenämnde måtto förbrutit, lifwet mista.

§. 29.

Till de uti denna Författning utsatte straff blifwa de lika förfallne, som wid brottets begående förbrytaren behjelplice eller med honom i farnöte äro, samt hwar och en, som annars Stad och Ställe företräder, lika med Huswudmannen sjelf; Och skall intet annat befria Skepparen eller Lots från straff för de förbrytelser de mot gifne föreskrifter kunna begå, än det att Skeppet i tydelig sjönöd är, så att de till öfwerträdelserna warit nödsakade för att frälsa Skeppet eller derå besintligt Folk.

§. 30.

Brott och förbrutelser angifwas hos närmaste Lands- eller Stads-Fiscal eller Krono-Betsjent, hwilka, då med all skyndsamhet böra åkärnan wid wederbörlig Domstol göra.

§. 31.

Af alla enligt denna Förordning ädömda Böter, tillhör ena hälften Angifwaren och den andra hälften Quarantaines-Commissionens Casa.

Ordning

som iagttages då hämtade Skepps-Documenter eller ankomne mistänkte Bref och Handlingar skola undergå rökning.

När Jern- eller Blecklådan, i hwilken Skepps-Documenterne äro mottagne, genom deras försorg, som första Undersökningen om Fartygets sundhets-tillstånd förrätta, blifwit i Sjöwatten sköld och tillsluten samt till Quarantaines-Befälhafwaren insänd, skall Lådan af denne öppnas, Documenterne uttagas, rökas och granskas. Wid detta tillfälle iagttages, att Befälhafwaren bekläder Händerne och en del af Armarne med handskar, som för detta ändamål äro af Waxduk försärdigade, ställer sig med ryggen åt sidan, derifrån Blåsten kommer, öppnar Lådan och med

jerntång uttager Documenterne, hwilka genast å nyo doppas uti Attika, hwarefter de utvecklas och läggas på snören till afdrypning; sedermera och då de äro i det närmaste torra, berökas de wäl, dock så försigtigt att skriften icke utplånas, med följande röknings-ämne:

Salt-syregas: består af fyra sjundedelar fint sönderstött decrepiteradt Koksalt, hwar på slås tre sjundedelar stark eller concentrerad Swafwelsyra uti Glas- eller Porcellaines-skålar, hwilken blandning omröres med små Glastänger eller afbrutna skaf af Lerpipor, så länge syre-ånga derifrån uppstiger.

Detta röknings-ämne användes äfwen wid rökning af Bref eller om bord å Fartyg.

I öfrigt lenmar 13 Art. i Kongl. Reglementet för Quarantaines-Inrättningen på Kånsö den 19 November 1807 underrättelse om öfrige röknings-ämnen, som wid olika tillfällen kunna begagnas och sättet huru de användas.

Utdrag af Kongl. Sundhets-Collegii
 år 1813 utfärdade Underrättelser
 om hwad iagttagas bör till före-
 kommande af smittosamma Sjuk-
 domars och Farsoters utbredande.

§. 7.

Det är en sednare tids lyckliga upptäckter man har att tacka för ett medel, lika så enkelt som wälgörande genom sin skyddande kraft mot smittor i allmänhet och mot Farsoters utbredande. De så kallade Mineralsura-Röknin- gar hafwa en af erfarenheten bekräftad förmå- ga, att förstöra de skadliga ämnen, som alltid från swårare sjuka afdunsta, och som i de här uppgifna Sjukdomar blifwa smittande. Denna förstörelse (decomposition) af smitt-ämnet i luf- ten sker på ett sätt, att faran afböjes från de friska, medan de sjukas återställande befordras.

Wid utbristande Farsoter bör derföre hwart och ett Hushåll förse sig med detta Rökn- ings-ämne, hwilket af Provincial-Medicus erhålles, tillika med underrättelse om des behö- riga användande. Der Socken-Apothek finnes eller kommer att anskaffas, bör alltid tillgång wara på detta medel. Det blifwer äfwen högst nyttigt att Rökmachiner på flere ställen blifwa att tillgå samt att Församlingens Vaccinator, antagne Varnmorfska eller någon annan person inhämtat handläggningen wid des nyttjande, för att dertill kunna inöfwa andra. Sjelfwa med- let och stället att det användas, finnes på flera

ställen beskrefwit, såsom i Kongl. Collegii Medici underrättelse, om den till allmänt nyttjande af Kongl. Maj:ts Nådigtst gillade Rökning=anstalt (1808). Dessa rökningar tillika med iakttagande af ett ordentligt lefnadsfatt i mat och dryck, äro de tillförlitligaste Skyddsmedel eller preservativ under farfoter, och böra dervöre dagligen verkställas, så wäl bland friska, som kring de sjuka *). Tillika bör dock frisk luft som oftast

*) Detta Rökning=medel består af följande ämnen, som från Apotheken kunna erhållas i de Landsorter, der den af Kongl. Maj:ts Nådigtst gillade Rökning=anstalt ännu icke är att tillgå.

Det förskrifwes från Apotheken sålunda:

Pulwer N:o 1.

Finrifwen Brunsten (pulv. Superoxydi Manganii) $\frac{1}{2}$ lod.

Sönderstött Koksalt (Sal. commune) $2\frac{1}{2}$ lod; blandas wäl tillsammans till ett gröfre pulwer, med påskrift: Pulwer till Mineralsura=Rökningar N:o 1.

Pulwer N:o 2.

Sönderstött renad Salpeter (Nitrum depuratum) 1 lod; med påskrift: Pulwer till Mineralsura=Rökningar N:o 2.

3.

Bitriolsyra (Acidum Vitrioli concentratum); gifwes i flaskan helst med inslipad glas=propp, försedd med påskrift: Bitriolsyra, att blanda till Rökning=pulwret.

Wanligen behöfwes af dessa ämnen hämtas flerdubbla quantiteter på en gång.

Pulwret N:o 1, nyttjas i rum der menniskor skola wistas. Allt efter rummets storlek an-

omverlas i de Sjukens rum, färskt granris, bestänkt med ättika, strös på golfwen, samt ett ämbar kallt watten ställas nära sängen och två gånger om dagen ombytas.

wändes hela pulwret på en gång eller blott hälften. Det lägges på ett theefat (helt af ägta porcelain) eller en glasfsål, fugtas med en matsked watten och omröres. Sedan tilldrypes af Vitriolsyran 50 à 60 Droppar eller mera, blandningen sättes på en varm kafelugn eller öfwer ett luss, och omröres med en glasfsifwa eller trädpinne. Den ånga, som nu uppstiger lik en hwit rök, bör spridas i rummet och kring sjuksängarne, likwäl med den försigtighet, att den ej samlas i för stor mängd, då den kan åstadkomma hosta. När blandningen upphör att ryka, pådrypes mera Vitriolsyra. Luften bör en stund efter rökningen omverlas med den yttre.

Pulwret N:o 2, nyttjas på samma sätt, med den skillnad, att detta icke blandas med watten, och icke behöfwer så stark uppvärmning.

Då klädespersedlar eller obebodda rum härmed skola rökas, bör en större mängd ånga utvecklas, och detta sker genom mera tillsatt Vitriolsyra, och starkare uppvärmning. Rummen tillslutas några timmar, medan ångan verkar, under hwilken tid menniskor aflägsna sig derifrån.

Anm. Vitriolsyran bör med warsamhet handteras, att ingenting deraf spilles på huden eller kläder och andra saker, emedan den är ganska frätande äfwen på metaller.